

Sarjaa tuottaa:

GLOBAL MUSIC CENTRE
MAAILMAN MUSIIKIN KESKUS

Teksti: Jaana-Maria Jukkara

Kuva: Uzi Varon

Muusikon tie kisällistä maisteriksi

"Luonteiltaan balafoni ja kora ovat hyvin erilaisia. Balafoni pitää seurasta ja tuntuu puhkeavan kukkaan yhtyesoitossa. Kora taas täyttää tilan tarvittaessa yksinkin - sen ääni onkin mielestäni kauneimmillaan mahdollisimman akustisena ja luonnollisena", kertoo vähän vääränmalliseksi legopalikaksi Suomen musiikkikentällä itseänsä kuvaileva Maarika Autio.

Niille meistä, jotka kävimme jo 90-luvun loppupuolella rytmisen afrikkalaisen musiikin keikoilla, tuli tutuksi hahmo jonka liki takuuvarmasti näki tanssilattialla kerta toisensa jälkeen. Rohkeasti vaikkapa senegalilaisten tanssijoiden kanssa villissä menossa vuorotteleva, hauraan ja hoikan oloinen vaalea tanssija otettiin mieluusti mukaan ja hänen tanssitaitoaan hämmästeltiin jo tuolloin.

Maarika Autio on tehnyt pitkän uran afrikkalaisen tanssin ja musiikin parissa. Vaan kukapa olisi arvannut, että balettipintojen ja pianisti-isän jalanjäljissä pitkään jatkuneiden piano-opintojen päätteeksi elämä yllättäisi johdatellen nuoren tanssija-muusikon tähän vallan toisenlaiseen maailmaan.

- Kansallisopperan ammattiin valmistava balettikoulu tuli läpikäytyä alusta loppuun, ja vasta viime metreillä päätin, ettei ura kovakärkisillä ehkä ollutkaan minua varten. Päädyin kaverin yllytyksestä Pariisiin kautta Senegaliin, paikallisen kiertävän diola-tanssiryhmän jäseneksi 90-luvun puolivälin jälkeen. Siellä musiikin, liikkeen ja rytmien ilo pyyhkäisi kertarysäyksellä mennessään niin totaalisesti, ettei paluuta entiseen enää ole ollut.

Senegalin Dakarissa Maarika hyväksyttiin balafonin perinteiseksi kisälliopilaaksi. Balafon on ksylofonin kaltainen, tyypillisesti suurehko soitin, jota soitetaan luonnonkumilla päällystetyillä puunuijilla. Sen kielet veistetään yleensä ruusupuusta ja kaikukoppeina käytetään pullokurpitsan kuoria. Balafonin naispuoliset soittajat ovat tänäkin päivänä harvassa.

- Aloitin länsiafrikkalaisen musisointini balafonista varmaan, koska se tuntui pianon jälkeen helpommin lähestyttävältä. Toisaalta satuin törmäämään poikkeuksellisen kokeilunhaluiseen mestaribalafolaan, jota kiinnosti, voisiko tällainen totaalisen

ulkopuolinen friikki ollenkaan oppia ikiaikaisia perinnesaloja.

Kora on länsiafrikkalainen harpun kaltainen, yleensä 21-kielinen soitin. Koran soittoa Maarika epäroi pitkään.

- Olin sellaisen näppäilytaituruuden ympäröimä, että kelvollisen tuloksen tuottaminen tuntui ajatuksena mahdottomalta. Vuosikaudet kuikuiltuani uskaltauduin yrittämään. Tuhansien kuuntelutuntien myötä koran soittokuviot olivat silloin kaivertuneet jo alitajuntaan. Olikin mielenkiintoista seurata hermoratojen rakentumista ja tiedon etenemistä pääkopasta sormenpäihin - ennen koraa minulla ei ollut minkäänlaista kielisoitinosaamista, joten sormet piti totutella aivan uudelleen toimintatapaan.

Onnenpotku matkan varrella oli, että Maarika päästi musisoimaan maailman eturivin soittajiin kuuluneen koravirtuosi **Solo Cissokhon** kanssa.

- Balafonia ja koraa soitetaan tyypillisesti yhdessä, ja Cissokho Jalikundan upeassa muusikkoperheessä pökerryttävän taitavia koristeja kyllä löytyi pilvin pimein, mutta balafonistille olikin slotti avoinna. Se avasi minulle saman tien pääsyn näyttämölle ja elämänmakuisille kiertueille ristiin rastiin läntistä Afrikkaa ja muuallekin.

Yhteistyö Solo Cissokhon kanssa kesti vuosia, tämän kuolemaan saakka vuonna 2019. Norjassa pitkään asuneen Solo Cissokhon monet lehden lukijoista muistavat myös yhteistyöstä ruotsalaisen viulisti **Ellika Frisellin** kanssa.

On kiintoisaa kuulla millaista oli etsiä paikkaansa pohjoismaisena naispuolisena tanssijana ja muusikko-oppilaana Afrikassa.

- Minut on aina otettu Länsi-Afrikassa valtavan ihanasti vastaan. Taidan olla aika sopeutuvainen luonne muutenkin, ja kun aloin oppia wolofin kieltä, ovet lävähtivät lopullisesti selälleen. Kieli määrättä pu-

ESITTELYSSÄ

Maarika Autio

SYNTYMÄPAIKKA: Helsinki

AMMATTI: Muusikko, graafikko

NYKYINEN

KOTIPAIKKAKUNTA: Helsinki

YHTYEET: Maarika & the Frocodiles, A

Fol, Sila Fato, Maarika's Baló Variations

ELÄMÄN MOTTO: Minne tuuli kuljettaa

heenaiheet, ajattelun puitteet, se erottaa turistit paikallisista - ja se yhdistää meidät samaan leiriin. Olen saanut viettää aikaa senegalilaisen muusikkoperheen jonkinlaisena adoptiojäsenenä, ja siellä mieltä avartavinta on ollut sisäistää erilaista elämisen mallia ja elämänarvoja. Täydellistä maata ei maailmassa ole, mutta jos voisoin napsia rusinat pullasta niin Senegalista kuin Suomesta, niin aika lähelle päästäisiin.

Maarika on opiskellut musiikkia myös Sibelius-Akatemiassa ja Tanskan kuninkaallisessa musiikkiakatemiassa valmistuen musiikin maisteriksi, ja tähtäimessä ovat nyt tohtoriopinnot. Musiikin, rytmien ja tanssin opetuksen rinnalla nälkä keikoille on muusikolla myös kova. Yhtyeitä on useampia ja lisäksi Maarika soittaa soolo-keikkoja. Maarika & the Frocodiles julkaisi hiljattain ensilevynsä. Levynjulkaisukonsertin riemulliset tunnelmat hän jakaisi mielellään uusienkin yleisöjen kanssa.

Keikkamuistoja on kertynyt laidasta laitaan.

- Viimeaikaisista kokemuksista liikkuvimpiin kuuluneeseen Helsingin Juhlaviikkojen taidelahjakonsertointi. Kiersin kora-harpun kanssa yllättämässä paha-aavistamattomia ihmisiä taaperoista vaareihin. Useampikin yleisöstä liikkui niin paljon, että itki ilosta koko soitannon ajan - yrittä siinä sitten niellä palaa omasta kurkusta ja suostutella lauluääntä kuuluviin. ■